

Forundring over, at den Forfatter, som det ærede Medlem citerede, ikke blev nævnt af det ærede Medlem. Det var det ærede Medlems politiske Meningsfælle, nemlig afdøde Vilh. Lassen, det var hans Ord, det ærede Medlem i Begyndelsen af sin Tale citerede. Jeg kunde have Lyst til at gøre opmærksom paa, at naar afdøde Vilh. Lassen ved Revisionen af Loven i 1904—05 ikke vilde stemme for Indførelsen af offentligt Fæste, motiverede han det den Gang med, at Husmænd hidtil ikke havde udtalt sig om dette Spørgsmaal eller havde været imod Planen eller i hvert Fald ikke udtalt sig for den. Han udtalte sig paa en saadan Maade, at man maatte faa den Opfattelse, at hvis der af Husmændene var udtalt Ønske om at faa indført offentligt Fæste, vilde han den Gang have stemt derfor.

Formanden: Folketingsmanden for Odense Amts 7de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Mads Larsen: Jeg ønsker at sige til det ærede Medlem fra Faaborg (H. P. Pedersen), at hvis han for 34 Aar siden, da han overtog sin Fæstegaard, med de Penge, han efter sin Fremstilling da var i Besiddelse af, skulde have overtaget en tilsvarende Gaard som Ejendom og saaledes var kommen til at sidde som Bestyrer af en stor Prioritet, vilde det ærede Medlem — og en meget stor Del af Gaardmændene her, som have prøvet paa at forrente mange Penge paa en Selvejergaard, ville give mig Ret deri — utvivlsomt ikke have været en saa velhavende Mand, som han nu er bleven under Fæstevilkaar.

Bransager: Der ærede Medlem fra Hornslet (N. P. Jensen) opgav Spørgsmaalet om Boniteten af Statshusmandslodderne, idet han overlod det til at være et Mellemværende mellem mig og det ærede Medlem fra Aalborg (N. C. Christensen). Saaledes har jeg paa dette Punkt intet Mellemværende mere med det ærede Medlem fra Hornslet. Det ærede Medlem fra Aalborg og jeg skulle nok blive enige om den Ting, og vi skulle ogsaa nok blive enige med Husmændene derom. Ved Spørgsmaalet om den for dyre Jord lykkedes det heller ikke det ærede Medlem i mindste Maade at fastholde sin Bevisførelse. Idet vi bruge det Materiale, han selv har fremført, vise vi, at Prisdifferensen paa en Tønde almindelig Husmandshartkorn og en Tønde Statshusmandshartkorn er 2,000 Kr.,

og da den gennemsnitlige Størrelse af disse Brug med almindelig Husmandshartkorn er en halv Tønde Hartkorn, og dette igen vil sige, at der paa en Tønde almindelig Husmandshartkorn skal ligge 2 Bygninger, vil der, da Prisdifferensen er 2,000 Kr., kun være de 2,000 Kr. at bygge de 2 Huse for, og det lader sig fornøftigvis ikke gøre.

Derimod have det ærede Medlem fra Hornslet og jeg endnu et lille Mellemværende paa de Tal, som angaa Omfanget af denne Lovs Virksomhed. Jeg paaviste forleden, at det Tal, det ærede Medlem opgav, de 40,000 Landarbejdere, var alt for lavt, thi selv efter den nuværende Lov medtages adskillige Folk, som ikke findes under denne Rubrik. Jeg paaviste fremdeles, at hvis denne Foranstaltning skal føres ud efter sin Idé og i det Omfang, hvori Fremtiden vil nødvendiggøre det, vil der ind under Lovforslaget komme mange andre endnu, nemlig en stor Mængde af dem, som arbejde med Jord her i Landet, men med saa smaa Brug, at de ikke leve selvstændigt derpaa, d. v. s. den store Mængde af dem, der sidde med Brug til op mod 2 Skpr. Hartkorn. Dette blev jo meget store Tal, og overfor disse Tal havde det ærede Medlem kun een Indvending at gøre, at jeg havde overset, at skønt vi her bevæge os i Landdistrikterne, findes der dog mange Villæer og sligt omkring paa forskellige Steder, og de skulde trækkes fra, før Tallet blev rigtigt. Jeg har ikke glemt dette. Hvis det ærede Medlem vil se efter i Rigsdagstidende Sp. 1709, vil det ærede Medlem se, at jeg just har taget Forbehold. Maaske har jeg udtalt mig lidt for vagt, naar jeg har sagt, at kun „enkelte“ skulle undtages, men jeg kan godt gaa videre og sige, at det bliver flere end dem, der rummes i Udtrykket „enkelte“. Men desuagtet faar jeg Ret i den Paastand, at det bliver Tusinder og atter Tusinder flere, som skulle ind under denne Foranstaltning, end dem, det ærede Medlem omtaler. Jeg giver det ærede Medlem Lov til fra mit Tal at trække Tallet paa de Villabygninger, som skal trækkes fra, for at komme til Tal, der passe ham, naar han saa vil give Tinget Meddelelse om sit Resultat. Saa vil man se, at jeg har Retten saa langt mere paa min Side end det ærede Medlem.

Jeg skal ikke drage flere Tal frem i Dag. Jeg tror, at den Omstændighed, at jeg drog dette frem i Gaar, har haft en ganske heldig Virkning. Der er flere af de ærede Talere, der have haft Ordet efter mig i Gaar, som have lettet deres Hjerte overfor det ærede Medlem fra Hornslet og